

Michel Pellen (1977) heeft een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Na het speciaal onderwijs volgde hij via het leerlingwezen een opleiding tot slager. Hij is getrouwd, heeft twee kinderen en zet zich met hart en ziel in voor de belangen van jongeren met TOS. Zelf heeft hij zijn taalproblemen aardig onder de knie gekregen. “Het zit me soms nog wel in de weg, maar al met al vind ik dat ik zeer goed terecht ben gekomen.”

“TOS zit me soms in de weg, maar ik ben goed terecht gekomen”

Onverstaanbaar

“Toen ik 4 jaar was, besepte mijn moeder dat ik een flinke taalachterstand had. Zij zat zelf in het basisonderwijs en kon mijn ontwikkeling goed vergelijken met die van mijn leeftijdsgenootjes. Op de kleuterschool praatte ik nog steeds onverstaanbaar. Mijn ouders hebben toen een logopedist ingeschakeld, maar daarvan werd ik alleen maar steeds stiller. Een volgende logopedist bracht mij wat verder, maar uiteindelijk werd duidelijk dat het met logopedie alleen niet goed zou komen. In 1983 ben ik daarom op proef, zoals dat toen nog ging, naar De Weerklank in Leiden gegaan. Dat was een school voor slechthorende kinderen en kinderen met een taalprobleem.”

Begrip

“Ik heb die school goed vervloekt, daar maak ik geen geheim van! Het was speciaal onderwijs, maar ik voelde mij zelf helemaal niet speciaal. Ik moest ver reizen, elke dag met het taxibusje heen en weer tussen Zoetermeer en Leiden. Achteraf gezien is het een goede school voor mij geweest – anders was ik nooit zover gekomen. Ik had er veel vrienden, zat altijd in kleine klassen. Zo kregen we veel aandacht. We deden ook veel doe-activiteiten, zingen, handenarbeid. Op de speciale school werd je je bewust gemaakt van je probleem. Niet alleen werd er hard aan taalverbetering gewerkt, maar de leerkrachten hadden ook veel begrip voor mijn driftbuien. Want als je je onbegrepen voelt of de ander niet goed begrijpt, kun je flink boos worden! Daar hadden ze veel geduld mee.”

Hele taalspectrum

“Waar mijn taalprobleem uit bestond? Mijn uitspraak, ik ben lang onverstaanbaar geweest. Grammatica, de woorden

in een zin in de juiste volgorde zetten, daar heb ik nog moeite mee, vooral als ik schrijf. Lezen, ik heb behoorlijke dyslexie. Eigenlijk had ik over het hele taalspectrum wel problemen. Mensen zagen mij daarom ook als minderwaardig, vroeger. Jonge kinderen zeiden soms ‘Wat praat u raar’ tegen mij. Sociale contacten leggen en onderhouden was erg lastig, vooral in een grote groep.”

Mooi beroep

“Ik heb de hele basisschool op het speciaal onderwijs gezeten, plus nog twee jaar op het vso. Wel maakte ik in die laatste twee jaren af en toe uitstapjes naar een reguliere vbo-school, om kennis te maken met verschillende vakken. Op een gegeven moment ben ik van de tweede klas vso naar de tweede klas vbo overgegaan. Die overgang was spannend, maar ook wel weer normaal, zo spannend als het voor iedereen is die van basisschool naar middelbare school gaat. Ik werd door sommige kinderen wel gepest, maar heb ook een goede tijd op die school gehad. Je kon daar de richtingen bakkerij, horeca en slagerij doen. Bakker worden leek me wel wat, alleen moest ik daarvoor veel te vroeg opstaan! Ik heb gekozen voor het slagersvak, een mooi ambachtelijk beroep, vind ik.”

Conflicten

“Het slagersvak heb ik in het leerlingwezen geleerd. Eén dag per week naar school, vier dagen werken, maar dat waren er eigenlijk gewoon vijf. Ik heb gekozen voor werken in particuliere slagerswinkels, ik vind het contact met klanten leuk, al is het soms moeilijk. Bij mijn eerste sollicitatie heb ik niet verteld dat ik TOS had; ik ben gewoon die baan ingestapt, maar ben flink tegen problemen aangelopen. Conflicten in de arbeidssituatie oplossen is voor

“IK HEB TIJD NODIG OM ALLES TE VERWERKEN WAT MENSEN ZEGGEN EN OM TE BEDENKEN WAT IK HET BESTE TERUG KAN ZEGGEN”

mij moeilijk. Ik heb tijd nodig om alles te verwerken wat mensen zeggen en om te bedenken wat ik het beste terug kan zeggen om mijn positie te verdedigen. Dat lukt mij niet ter plekke. Mijn huidige baas heb ik wél verteld dat ik problemen met taal heb. Hij reageerde positief, maakt er geen punt van, houdt er rekening mee. In de winkel is het soms lastig als klanten mij advies vragen, ik moet daar even rustig de tijd voor kunnen nemen. Maar de vaste klanten vinden het geen punt.”

Actief

“Ik ben voorzitter van de cliëntenraad van Auris Zorg. Wij proberen over allerlei ontwikkelingen mee te denken, onder andere over Passend Onderwijs. Dat heeft flinke gevolgen voor kinderen. Ik denk wel dat het een positieve beweging is, omdat er meer kennis op scholen komt en het in onze samenleving normaler wordt gevonden om een handicap te hebben. Maar er zijn ook wel wat zorgpunten, vooral of het medium onderwijsarrangement wel goed gaat werken en of zorgverzekeraars niet op een gegeven moment de geldkraan verder gaan dichtdraaien. Het is heel interessant vrijwilligerswerk. Ook ben ik actief in Spraaksaam, een vereniging voor jongeren met TOS. Al hoor ik met mijn 36 jaar misschien niet meer echt tot de doelgroep... Wij organiseren bijeenkomsten waar jongeren elkaar kunnen vertellen over hun ervaringen met TOS. Wij geven ook informatie op scholen en bijvoorbeeld aan logopedisten. Ik merk wel dat ons probleem tegenwoordig bekender is op scholen dan toen ik jong was, dat is wel mooi.”

Goed terecht

“Mijn twee kinderen hebben ook TOS, erfelijkheid zou daarin kunnen meespelen. Zij zijn naar een reguliere school geweest maar liepen daarin vast, daarom zitten ze nu op het speciaal onderwijs. Ik laat ze vrij, wil dat ze zichzelf kunnen zijn, want zo zijn ze prima. Door mijn eigen ervaringen kan ik ze wel helpen. Ik heb er bijvoorbeeld begrip voor als ze ‘exploderen’, ik weet tenslotte waar zo’n driftbui vandaan komt! Natuurlijk zit TOS mij zelf ook nog wel eens in de weg, bijvoorbeeld met buitenlandse talen. En mijn droom om ooit dierenarts te worden, heb ik al snel moeten laten varen. Maar al met al vind ik dat ik zeer goed terecht gekomen ben.”

NIC VAN SON

Michel Pellen heeft over zijn taalproblemen een openhartig boekje geschreven. Het is gratis te downloaden vanaf de webwinkel van Auris: www.auris.nl/shop.

Foto: Studio Oostrum